

CASAL D'ESQUERRA

ESTAT CATALA

BUTLLETI MENSUAL

Santa Agueda, 40 - GRACIA - Menéndez Pelayo, 175

HOM-PREGA
L'INTERCANVI

Núm. 2

JULIOL - AGOST 1932

CATALUNYA ÉS NACIÓ

Ha estat consumat el fet lamentable. Les Constituents espanyoles s'han tancat de banda i per la força dels vots, ja que no per la força del dret i de la raó, han fet prevaler el seu criteri hermètic i prenyat de desferres imperialistes per damunt de la voluntat del poble català, expressada d'una manera rotunda en el seu Estatut, en el que ell plebiscità, magníficament, el dia 2 d'agost passat, que ell esperava veure acceptat, íntegrament i sense discussió, per les Corts Constituents de la República espanyola.

De tot això en deriva un deure que ha d'ésser primordialíssim per a tots els catalans conscients i patriotes, com és el de reafirmar ara i sempre, els principis immutables que recolzen la nostra tesi nacionalista.

CATALANS!... ENDAVANT!...

Per Catalunya i per la llibertat integral, allisteu-vos a les Joventuts d'Esquerra ESTAT CATALA.

I hem de dir, especialment, amb veu ben alta, estentòria si cal, com nosaltres no acceptem, perquè no podem dignament acceptar-ho i perquè no volem, el qualificatiu pejoratiu de Regió que a tall d'INRI han penjat les Constituents espanyoles damunt de Catalunya.

I també ens cal dir com és de plànyer aquest tracte que no mereix, certament, la nostra Catalunya i que de continuar així podria arribar a fer imposisble la lleial col·laboració que els catalans donem a la República, fins a l'extrem de poder dir, amb tota veritat, que els catalans l'hem portada i l'hem mantinguda durant el seu primer any de vida.

Les Constituents espanyoles, per què han qualificat Catalunya de Regió? O bé és per ignorància, tal volta, dels fets que abonen, a bastament, la personalitat nacional de la nostra Pàtria, o per afany, tal vegada, de vexarnos. Altra explicació, no sabem pas trobar-la.

Però, és que podem creure en la ignorància global de les Corts espanyoles? Aleshores, de què serveixen els saviassos com Josep Ortega i Gasset i els altres que amb ell constitueixen la massa encefàlica del Parlament? Riem-nos-en d'aquests savis que no poden apreciar les característiques nacionals de Catalunya i valorar-les degudament; d'aquests savis que no senten cap emoció pels fets històrics, racials, geogràfics, econòmics i lingüístics que constitueixen el fet diferencial de Catalunya; d'aquests savis que no escolten el clam de llibertat que aixeca tota Catalunya.

És que són sords, que no ho senten? És que són cecs, que no ho veuen? Almenys fossin muts, que s'estalviarien de dir moltes bestieses!

Però, no, no ens en riem, perquè prou bé que ho saben tot això; tan bé, potser, com nosaltres mateixos. Ara, que els sap greu haver-ho de reconèixer. Tot i dient-se liberals i republicans, perden el control de si mateixos quan pensen en totes aquestes galindaines de sobrania, unidad, dels Reyes Católicos, etc, amb què s'omplen la boca.

Ens han penjat damunt, doncs, aquest qualificatiu de Regió que ens cal rebutjar i rebutgem. Perquè Catalunya farà ús del grau d'autonomia que ara tingui, precisament per a fer-se digna i gran; sense hipotecar el seu esdevenidor nacional que cap generació catalana pot hipotecar perquè és, més aviat, el patrimoni de les generacions futures i, per tant, no cal dir-ho, cal considerar les migradeses d'ara com a penyora de la grandesa futura.

Les Nacions no es fan i desfan a gust dels seus opressors. La nostra Catalunya és i serà Nació, malgrat el que diguin totes les Constitucions de totes les Repúbliques espanyoles, malgrat els brams de tots els Melquíades, Maures, Altas, etc., etc. Adhuc malgrat tots el conformistes de via ampla que toquen campanes d'espanyo-

lisme i a nosaltres, els que vetllem per la puresa del nostre ideal nacionalista ens diuen almogàvers. Almogàvers, sí, amb molta honra i no pas dels de via estreta, sinó dels de via fora! Perquè el nostre crit és el de *Via fora!* tota la gent tova i conformista. *Via fora!*, doncs, si d'ells hagüés de refiar-se'n, Catalunya no arribaria pas mai al límit de les seves aspiracions nacionals.

I Catalunya, un dia venturós, tindrà l'instrument de govern que escau a la nacionalitat. Perquè està en peu, perquè el poble català s'ha desvetllat i res no pot deturar la seva marxa segura cap als amples i lluminosos camins de la Llibertat.

I allà, lluny encara, però ben definit, hom veu ja, l'instrument jurídic de la Nació catalana. Catalans, saludem-lo! Avui es diu Generalitat, demà es dirà, si volem, **ESTAT CATALA.**

Catalanitat i Universalisme

per

Josep M.ª de Sucre

El dia 12 de juny tingué lloc aquesta Conferència. Després d'uns mots de presentació amb què el President del "Casal", En Nicolau Battestini, remarcà la personalitat de Josep Maria de Sucre fent destacar les seves condicions de literat, publicista i crític d'Art, així com la consagració que En Sucre ha fet de les seves activitats al triomf dels ideals obreristes dintre de l'ample marc de la llibertat nacional catalana, el conferenciant, que és saludat amb aplaudiments, diu:

Em produeix emoció enraonar en aquest local que ocupat avui pel vostre prestigiós «Casal d'Esquerra. Estat Català», fogar de la més noble catalanitat i del més radical i conscient esquerrisme, era en altre temps—parlo de fa més de vint-i-cinc anys—l'estatge d'una entitat que aplegava actius militants de la Unió Catalanista i en la qual jo actuava. Després, en aquest mateix local, durant el període que precedí el governament infamant de la Dictadura, havíem cercat tal com en el mateix Ateneu Enciclopèdic Popular que jo presidia, una aliança d'intellectuals amb obrers en una ben entesa i efec-

tiva estructuració sindical, puix no es comprèn que hom faci feina revolucionària, sense fixar abans, culturalment, l'abast de la renovació.

Fet aquest petit exordi i després d'agrair els mots amicals i cordials amb què en Battestini ha fet la meua presentació, vaig a entrar de ple en el desenvolupament del tema d'aquesta nit.

Catalanitat i Universalisme. Heu's ací els dos mots que sintetitzen les aspiracions de les noves promocions.

Catalanitat fonamentada en raons sentimentals, realitats biològiques i fets científics que palesen la nostra diferenciació racial en l'espai geogràfic de la península ibèrica. Diferenciació a la qual han contribuït l'escomessa de les polèmiques històriques que hem rebut pel nord, per on Europa se'ns ha disputat, entre les potències imperialistes, com peça d'un joc d'escacs; per l'est, és a dir, pel mar, ens ha arribat l'alçada de la civilització mediterrània; per l'oest, l'erm més desolador, ens ha incomunicat amb la vida pròpiament lliure i social, pervenint-nos únicament el buròcrata. Trista condició la del país que no podent viure, ja no de l'evolució

lució maquinista, sinó ni fins de la lliure i científica agricultura, es veu obligat a desprendre's dels seus fills en el sentit de l'obligada emigració. Joaquim Costa i Juli Senador Gómez, ja veien, autors ben poc sospitosos de passió partidista a casa nostra, i Pere Coromines, en el seu llibre editat a Madrid, *El sentimiento de la riqueza en Castilla*, han explicat prou clar el seu procés de formació. També Maurín, en una sèrie d'articles que publicava en la vella *Antorcha*, ha dit quelcom de fonamental sobre el particular.

En assajar Galícia, Aragó amb els seus Joan de Lanuza, Castella amb els seus Comenens, València amb el seu Guillem Sorolla, d'establir la veritable sobirania, la veieren ofegar pel crim, i, cruel paradoxa, en comptes de reaccionar vigorosament establir llur capacitat de sobirania, s'ajupiren a la falsa unitat. Falsa per quan eren els monarques i els homes de la feudalitat els qui feien veure que l'establien i, en realitat, afermaven l'esclavitud de tots els pobles ibèrics.

Pobres pobles ibèrics, que han estat distrets de l'exercici de la llibertat i de la justícia dintre de casa seva mateix i els han avesat al colòniatge i a l'empleomania, digna successora de l'envidiosa sopa de convents.

La teocràcia, enllaçada a la violència ha fet de les seves i tot ho ha anat perdent, perquè perdre és veu-

re com després de generacions educades dintre el seu fals sistema d'ensenyament, la descomposició social tradueix la covardia conreuada.

Catalunya ha resistit vigorosament. Ha estat un camp obert als assaigs més liberals. En esmentar-vos la sublevació dels remences i llur figura representativa, tan llunyana i tan viva com és encara—vull dir Verntallat—dic prou el to del sentiment de Catalunya.

La nostra pàtria pagava car el desatendre l'orientació de Pau Claris!

Potser també cal tenir present com no era en el ple de la seva evolució històrica.

No s'és republica i independent sempre que se'n vol ésser, sinó quan se'n pot ésser. A més de l'ambient cal la possessió de les probabilitats i saber què diu la consciència internacional respecte al fet nacional.

El fet nacional ha de prendre vàlua universal. La universalitat es guanya mitjançant treballar d'acord amb la Llibertat i amb la Justícia.

Devem a la Revolució francesa el sentiment de la nostra dignitat d'ho-

mes. A les realitzacions modernes del segle XX devem les nostres possibilitats d'europèisme.

Al sotrac del fals europèisme provinent de la gran guerra, devem la necessitat d'incorporar-nos a la nova sensibilitat universal.

La nova sensibilitat universal palesa com la burgesia no ha estat liberal, més aviat ha anat en davallada i on l'evolució maquinista ha donat el màxim: el mateix capitalisme es descompon per dintre.

Cal veure el que passa a Anglaterra, que no es pot negar és l'arquetipus de la vida burgesa.

França s'atempera a les circumstàncies; equidistant i tot, es troba entre dues corrents encesos que la roben: la reacció i el comunisme. Herriot mateix, ¿què és sinó un mestre de política que juga, en manar, en l'extrem centre?

Situem Catalunya dintre l'òrbita universal. Pot servir en ella d'exemple als pobles germans d'Espanya.

Superar l'antic patriotisme de percalina i d'encenalls—això que el meu caríssim camarada Alavedra anome-

na Sidral—per la realització efectiva de la solidaritat, per el servei social, que és, precisament, la moral nova de la joventut que truca a les portes dels vells castells liberals.

Cooperatives, universitats populars, escoles de treball, protecció als infants i als desvalguts, política d'impostos que controli els guanys abusius, la veritable xarxa de funcions redemptores que poden acostar la felicitat als homes.

Respectem els nens. Salvem la salut. Tornem a la sinceritat i a la joia de la vida.

Que l'ànima de Catalunya realitzi per l'esforç dels catalans la justícia pels que treballen.

En incorporar les realitzacions universalistes al nostre país, donant-les hi el nostre propi to, la nostra saó diferenciada, haurem aconseguit la nostra llibertat.

La nostra llibertat, que és germana de tothom que no sia dèspota i que ajudarà a assenyalar els nous camins a les generacions que neixin.

Treballem! Lluitem! Cada dia; cada moment!

Disciplina

per

M.ª Teresa Gibert

Abans que res, és indispensable precisar amb tota la importància que mereix, el mot: Disciplina.

Avui, les Seccions Femenines de l'Esquerra Republicana de Catalunya es nodreixen de les dones que fins ara ignoraven què cosa era la política, i, naturalment, desconeixen en absolut tota la transcendència que pot tenir la seva intervenció, però per aquella intuïció tan reconeguda en la dona, integra aquestes Seccions en la confiança de poder ajudar l'obra magna i constructiva que es deu emprendre amb la col·laboració de tots.

L'afinitat ideològica és la que, les més de les vegades, aporta el més

gran contingent de dones a aquestes agrupacions; és de creure que, en aquest cas, no cal remarcar el mot «disciplina», perquè, generalment, quan el convenciment ens porta a un lloc, ja estem disposats a seguir en tot moment «la tàctica, el reglament, els procediments», etc., que són indispensables per a ésser un bon militant.

Ara bé, però, no sempre es procedeix igual. No sempre és interpretat com deuria ésser-ho el mot «disciplina».

Hi ha qui creu que el Partit és tan sols aquella Entitat on es milita i res més. L'equívoc pot dur conseqüències en perjudici de l'Agrupament,

de l'Entitat i àdhuc del Partit en general.

Es per això que cal conèixer el Reglament del Partit, i no confondre l'actuació que hom deu portar. La relació amistosa que té d'existir entre els militants d'un Partit, no deu degenerar mai fins al punt de convertir-se en un personalisme del tot improcedent que en un moment donat perjudiqués la ruta traçada del mateix.

La dona, en entrar a formar part de la Secció Femenina de l'Esquerra Republicana de Catalunya, deu voler subjectar-se a les normes, procediments i tàctica que emprengui el Partit; mai, però, té de voler ésser ella qui marqui una ruta que el Partit tingui de seguir. Aquesta pretensió podria ésser en perjudici d'ella mateixa.

Es necessari seguir amb el convenciment que hom compleix amb el seu deure, aquesta disciplina. Les normes que ha disposat últimament

el Comitè Executiu Central, mitjançant la seva Comissió Permanent, regulen les formes de desenvolupament de les Seccions Femenines, però no desconeixen tampoc que aquestes «deuen seguir el Reglament del Partit i acatar la seva disciplina».

Això vol dir que la dona pot actuar, treballar, col·laborar i àdhuc tenir aquelles iniciatives pròpies que posades en coneixement dels organismes corresponents, poden ésser preses en consideració i estudiades perquè puguin realitzar-se en benefici de tots, però això cal fer-ho seguint la trajectòria legal per a arribar fins a la consecució d'aquelles aspiracions que poden ésser tan acceptables si procedeixen del militant home, com si vénen del militant dona, perquè els reglaments estableixen la igualtat en ambdòs sexes.

Avui per avui, a la dona que ve a integrar les nostres Seccions Femenines és indispensable fer-li comprendre, que la seva actuació és indispensable, que els principis bàsics del nostre Partit enclouen tots aquells

punts que com a catalans ens interessen i com a esquerristes tenim de defensar. El nacionalisme i l'esquerrisme són el mòbil de l'Esquerra Republicana i nosaltres que arribem a la política immaculades, perquè encara no ens havem pogut contaminar dels procediments i de les males tàctiques emprades pels sectors que sempre havien predominat, no ens cal acceptar cap altra disciplina que no sigui la del nostre Partit; seria tant com establir un confusionisme i una desorientació que no podem admetre, car la dona se la deu capacitar amb el propi convenciment, no pas amb lamentables procedirs que la porten a una caòtica i mal intencionada conseqüència.

Totes les nostres energies, per tant, deuen ésser posades al servei del nostre Partit.

Catalunya necessita l'esforç de tots, i avui nosaltres que integrem el Partit polític més important de Catalunya, creiem que l'Esquerra Republicana necessita de la màxima voluntat de tots, i cal enfortir el Partit, capacitant la dona que vingui

prop nostre, donant-li la màxima autoritat perquè ella pugui percebre la responsabilitat que té com a dona, no establint paral·lels que en un moment donat podrien convertir-se en línies divergents, és la nostra tasca d'avui; tasca que no deu pesar-nos i que ens obliga a mantenir-nos en un pla de discreció i de tàctica perquè son en nombre crescut els procediments que de fora volen intervenir, ja sigui per a destruir l'obra començada, ja sia per a aprofitar-se de la nostra manca de preparació política.

Es per això que tenim d'interessar-nos perquè la relació entre les Seccions Femenines de l'Esquerra Republicana de Catalunya, sigui ben prompte establerta, perquè les nostres iniciatives trobin el ressò necessari, sempre que es tracti de quelcom interessant per la vida del Partit i per a la fortitud de la Secció Femenina.

Aquest deu ésser el nostre procedir, aquesta deu ésser la nostra tàctica; i abans que res, disciplina.

Catalanisme i Federalisme

per
Benet Mori

Es una cosa indiscutible, que Catalunya és una Nació; negar aquesta afirmació, és desconèixer en absolut les característiques que informen les nacionalitats.

Causes intrínseques i extrínseques han motivat la decadència del nostre esperit nacional.

La convivència amb Castella, nació d'energies centrífugues i de temperament imperialista i, per altra banda, la nostra transigència han fet possible la degeneració del nostre nacionalisme i l'absorció pel poble opressor.

Aquesta dissort que ha pesat feixugament damunt Catalunya ja fa unes quatre centúries, ha esmortuït

la concepció del Nacionalisme. Malgrat això, les empentes uniformistes fan rebrotar de tant en tant la nostra consciència i el crist de «Visca la Pàtria» s'estén arreu de Catalunya per a foragitar a l'intrús que vol ofegar les nostres llibertats.

La guerra dels Segadors durant el regnat de Felip IV i la guerra de Successió que fineix amb la tragèdia de 1714, són una prova evident que l'esperit nacional no és mort, ben al contrari, reviscola i es redreça per a defensar amb la vida la nostra Barcelona, que ja aleshores és considerada pels catalans com la joia més preuada de la terra catalana.

El setge de Barcelona, considerat en aquell temps com exemple d'heroisme, demostra l'esperit d'independència del nostre poble. Calen les forces acoblades d'Espanya i França per a abatre la capital de Catalunya i amb ella finir les llibertats de totes les nacionalitats ibèriques.

La casa d'Austria inicia el crim, la casa de Borbó el consuma.

Jau Catalunya aparentment morta i bocins de les seves llibertats cauen poc a poc en mig de la indiferència del poble.

Catalunya és esquarterada en quatre «provincias», i posada a remolt del *carromato* espanyol.

L'obra assimiladora de les monarquies s'ha consumat.

* *

La veu de la Naturalesa, les lleis que presideixen els moviments nacionals, suren lentament en mig d'aquest naufragi.

La llum de la Cultura, el conreu de la nostra literatura, el ressorgi-

ment de la nostra mentalitat psíquica perfilen novament la visió enlluernadora de la nova Catalunya.

El coneixement i l'amor superlatiu fa nreviure la Nació catalana. El catalanisme, plasmació fidel d'aquests principis, aixeca la bandera de redempció proclamant amb entesa els drets inviolables de Catalunya. Els catalans no podem renunciar a les nostres reivindicacions nacionalistes, puix són filles de la nostra constitució particular eternitzada per l'herència i íntimament lligada a la nostra història.

Aquestes aspiracions nostres cauen fora de tota òrbita política, ni es poden donar ni es poden prendre: s'han de reconèixer.

Catalunya és, per tant, una Nació integrada per una comunitat d'hommes conscients de llur mateix origen, posseïts d'una mateixa parla, regits per unes mateixes lleis i de manifestacions psicofísiques ben determinades.

Sentat d'una manera categòrica el concepte de Catalunya Nació i essent axiomàtic que els pobles tenen dret de disposar d'ells mateixos, tot acte

que tingui per finalitat minvar aquests drets, constituirà un atemptat a la independència política i una denigrant manifestació d'imperialisme.

Això és tan cert que el poble que s'oposi a aquestes afirmacions, se'l pot titllar d'opressor i indigne d'ésser lliure.

Nosaltres que volem l'emancipació de tots els pobles del món basada en llur lliure determinació, tenim la certesa que els pobles ibèrics conscients d'aquestes qüestions nacionals, reconeixeran en les aspiracions de Catalunya la voluntat d'una federació integrada per tots els pobles lliures d'Ibèria i del món.

Es per aquest concepte que boi considerant evident l'afinitat entre el Catalanisme i el Federalisme, no podem negar que divergim en un punt fonamental.

El pacte, sota el punt de vista federal, és el consentiment voluntari de les regions o «províncies» a federar-se.

Aquesta proposició no la podem acceptar els catalans, puix està en oberta contradicció amb el que per nosaltres és essencial.

Catalunya vol, la federació amb el previ reconeixement de la seva personalitat nacional. A base d'aquesta premissa, que la volem, com ja havem dit, per a totes les Nacionalitats que integren Ibèria, queda resolt el problema vital de Catalunya.

***

El mateix concepte de la Societat estructurada sota unes normes de germanor, que tendeix a abolir l'explotació de l'home per l'home, farà impossible, a no trigar gaire, establir diferències entre les Nacions que en darrer terme existeixen a profit d'un sector explotador de la Humanitat.

Ací a la nostra terra també hem estat víctimes d'aquesta inferioritat social i en això es deu en gran part el rebuig a la solució dels problemes nacionals ibèrics.

La cultura social dels pobles és incompatible amb deliris i megalomanies que priven que l'emancipació de les Nacions sigui un fet real.

Llur cultura impedirà en l'avenir els antagonismes nacionals en benefici del benestar moral i material de la Humanitat.

Horitzó

per

J. Codina i Compte

Ja albirem el cim de la muntanya, poc manca per a arribar-hi. Una empenya més i ja hi som; van desapareixent les aus negres que hi anidaven i ens barraven el pas. Amb aquest peregrinatge havem deixat pel camí, companys de diferent idealitat que cercaven el mateix fi; a uns, el pes dels anys ha batut i ja no podran pujar-hi; altres, més feixucs, no han volgut deixar la plana carretera, i la resta ha equivocat els viaranys i va cercant el poder enfilarse i cada volta van més avall. Nosaltres d'aquí dalt l'esguardem bé, dona voltes, va a tomballons,

amb el seu verí que porta arrenca la flairosa farigola, fa malbé les ginetes. Guaiteu ara, s'atreveix amb un bell romaní. No, no pot arrencar i es venja trepitjant les oloroses violetes. Deixem-lo, les mans ja li sagnen; amunt, no defalliu, que ja és nostre! Ara tomben els de la carretera, ens fan un salut. Avant, companys, si aneu depressa potser ens trobarem! Amunt, amics, la pujada és penyasegada, però no hi fa res, cerquem la nostra idealitat i no hi ha res que ens pugui vèncer. Anem fent via, que ja arribem a la fi que volem. Ja veig que us encoratja aquest

airet fresc que sentim. I que n'hem fet de camí! Quan la idealitat va acompanyada de la voluntat, es fa més camí amb un any que en trenta. Amunt, amunt, no ens parem... Guaiteu; guaiteu quina claror. Ah! amb quin delit pugeu ara! Es la punxa d'un estel, és... l'estel sencer, blanc en el fons del blau del cel, és, Visca!, la llibertat de Catalunya!

El nostre «CASAL» ha manifestat al germà GASSOL tota la nostra adhesió i tot el fàstic i la indignació que ens ha produït l'atemptat de que l'han fet objecte cinc *invertits* al servei de la reacció monàrquica i anticatalana.

Francesc Macià ha vingut al nostre Casal. Ha vingut, i s'ha fet perfectament càrrec de la importància que pot arribar a tenir la nostra gestió a la barriada de Gràcia.

L'havem rebut, es pot dir, acompanyats de tot el poble gracienc. Aquella nit memorable de la visita de l'Avi, perdurarà en nosaltres perquè hi hem vist realitzat un dels nostres més preuats anhels. El nostre Casal, resultà insuficient per l'allau que s'hi abocà de ciutadans freturosos de saludar al digne President de Catalunya.

Una frisança, un entusiasme indescriptible, saturà l'ambient d'aquell vespre. Totes les nostres càbales foren poca cosa, en veure com el poble de Catalunya venera i estima l'home símbol que amb la seva virilitat racial, ha fet possible que Catalunya visqui uns jorns històrics, que seran completats amb el ferm reconeixement de les nostres llibertats estatals.

Pensàvem nosaltres, en admirar aquell va i ve de mans aplaudint d'una manera frenètica, en el insults que d'uns pobres diables reb cada dia el nostre President. Recordàvem d'esma aquelles manifestacions completament gratuïtes, volent provar que l'Avi no té el suport de tot el poble català. Mesuràvem també, aquelles paletades de terra que incessantment tiren al seu damunt, esperits corcats i agres per la vergonya, sense que arribin ni tan sols a embrutir-lo. Ell perdura, perdura perquè la seva ànima noble és embolcallada de l'esperit de Catalunya i l'esperit de Catalunya és dels catalans i els catalans som el poble.

Amb quin gust haguérem fet venir aquells pobres diables de què parlàvem, per a que ens rebatessin els arguments. Estem completament segurs que si la noblesa hagués estat al seu cor, la seva cara s'haguera abaixat plena de vergonya.

Es esperançador per al nostre venerable Macià, el veure que el poble és al seu costat, esperant, àvid, la seva veu tremolosa, desgranant amb serenor i paraula càlida tot l'humanisme que sent aquell gran

Inauguració del nostre ESTAT

sota la presidència de

i amb assistència dels consocis **Jaume Aiguader**

cor, tot el gran amor per aquest poble que el venera, i ell veu en les manifestacions del poble que l'estima, una gran confiança en la seva actuació en mires al reconeixement ple de la Nacionalitat Catalana i en mires al seu ressorgiment social que el situï capdavanter dels pobles del món en la marxa a les consecucions del reconeixement dels drets indiscutibles de l'home.

**

En arribar a l'estrada el President de Catalunya i els seus acompanyants, són rebuts amb una ovació tancada i amb crits d'encoratjament i d'exaltació de la personalitat de Macià i de la llibertat de Catalunya. Les nenes Francesca i Josepa, filles del volgut Vice-President del «Casal», Benet Mori, ofrenen a Macià una magnífica toia de flors lligada amb la senyera barrada.

El President del «Casal», Nicolau Battestini, amb paraula emocionada saluda al President de Catalunya i altres autoritats, que amb llur presència han convertit l'acte en una magnífica festa inaugural del «Casal». Diu com li cal invertir els termes consuetudinaris i en lloc de fer la presentació dels hostes del «Casal», farà la presentació dels que l'integren a Francesc Macià i als que l'acompanyen: Gassol, Aiguader, Puig i Ferrater i Jové.

Nosaltres, honorable President, diu, som gent que volem la llibertat integral de Catalunya; som gent amarats de tots aquests sentiments humans i generosos que constitueixen l'esquerrisme que vós ens heu definit. Som, però, per damunt de tot, soldats fidels i disciplinats vostres. En tot moment us retem tota la nos-

els grans patriotes d'
Esquerra Republicana Estat
Català de Gràcia

Francesc Macià

7 Juny de 1932

L'estrella de la nostra senyera
de guiar nos sempre al rami. D'is
guard avant. en la veu

Aiguader

7. VI 32

tra adhesió enfervorida i emocionada i estem disposats a donar-vos les nostres vides si vós ens les demaneu per Catalunya.

Aquest «Casal», honorable President, acaba dient, és una llar encesa en mig de Gràcia. Es una llar que, en lloc d'una, té quatre flames. Són les quatre flames de l'ideal, són les quatre barres roges de la nostra bandera, que s'enfilen fins al cel i allí abasten un estel solitari: l'estel de la nostra llibertat ciutadana, l'estel de la llibertat integral de la nostra Pàtria catalana.

**

Ventura Gassol, en aixecar-se a parlar, és saludat amb una entusiasta ovació.

Comença expressant la satisfacció

stre Casal d'Esquerra CATALÀ

ia de Francesc MACIÀ

Aguadé, Ventura Gassol i Puig i Ferrer

*La fevor que he sentit en
el vostre Casal m'afirma
en l'esperança del
triomf en Catalunya*

Gassol

9. 11 1932

Figures fidels

al nostre Estat

J. Puig i Ferrer

7 juny 1932

que li fa veure la multitud aplegada en aquella vasta sala i la vibració que sent pels nobles ideals que constitueixen el nostre programa polític i defensa el nostre Avi. Tot seguit exposa la seva impressió del Parlament espanyol i de les contingències de la discussió de l'Estatut, que topa amb la incomprensió dels més i amb l'enemiga declarada dels Royos, dels Mauras, dels Ortega i Gasset i d'altres com ells. Però, diu, no vull parlar-vos d'aquesta gent sense fer, seguidament, l'elogi de dos homes, Alcalà Zamora i Manuel Azaña, que defensen les aspiracions de llibertat de Catalunya, com a punt de partida, com a humana pedra, de la nova estructuració de l'Estat espanyol; homes que—diu—el fan vibrar d'èmfasi i de cordialitat. Però, per da-

munt d'aquestes discussions l'ànima de Catalunya es manté viva i immortal. I amb homes com Manuel Azaña—diu—ens veiem coratjosos per a emprendre la renovació i la resurrecció de la nova Espanya, feta de la integració superior de tots els pobles ibèrics, començant per la llibertat del nostre poble.

Es refereix a la personalitat pròpia de cada poble, a la missió especial i inalienable que el destí li ha reservat. Cada poble—diu—acomplirà aquesta missió, girant-se dintre d'ell mateix, furgant en les intimitats més pregones del seu propi ésser, madurant-se interiorment, cercant-se ell mateix i retrobant-se. Recorda una frase d'una anglesa que diu quan un poble falla el seu destí, tota la humanitat en sent un gran dolor, com si li haguessin amputat un membre.

Ventura Gassol recorda que un gran crític anglès de les lletres espanyoles va dir, referint-se a la crisi de la cultura catalana, que va coincidir amb la pèrdua de les llibertats polítiques: quan va fondre's la llum que en l'Edat Mitjana va escampar per tots els països de la Mediterrània la cultura de Catalunya, hom té la sensació que s'ha post una part vital de la civilització de la humanitat.

El conferenciant exposa la influència de la cultura catalana en els escriptors castellans. A través de la tradició literària catalana—oberta als aires de fora—s'han trobat lligats a Europa.

Catalunya ha influït també—segueix Ventura Gassol—en política, en sociologia, en economia. Demuestra amb fets i dades la continuïtat del liberalisme i de la democràcia a Catalunya, al llarg de la història.

L'Estatut és la continuació d'aquesta tradició liberal i democràtica del nostre poble, que influeix profundament en la vida peninsular.

Parla de la diversitat de pobles ibèrics, exposa la doctrina federalista i l'ideal de la nova estructura política que hom propugna: la federació de pobles ibèrics.

El conferenciant s'adreça a les dones, que omplen en gran nombre el local, i les adverteix que vigilin, que per la consciència femenina i la consciència dels infants, els extremistes de dreta intenten infiltrar-se en les famílies catalanes per tal d'essorrar el sentiment esquerrista que ha d'animar-les i que ha de tenir la República.

Acaba amb un cant exaltant l'ànima liberal de Catalunya i recomanant a tots els catalans que en aquests moments històrics sàpiguen ésser dignes d'ells mateixos i del nostre cabdill, Francesc Macià.

**

L'ovació amb què el públic, que havia ja trencat repetides vegades, amb entusiastes aplaudiments, el parlament de Ventura Gassol, acollí les darreres paraules del conferenciant, es confongué amb la que a peu dret fou tributada a Francesc Macià en aixecar-se a parlar.

L'honorable President de Catalunya, diu:

Amics: Sento un amor tan gran per Catalunya, que no puc sentir fora d'aquest amor cap fill de la terra.

Demà que Catalunya es governi ella mateixa, ha de seguir una ruta de llibertat. Penseu que si els destins del nostre poble fossin demà a les mans dels elements de dreta, aquest fet portaria a la destrucció, a l'ofegament de les llibertats conquerides, en part, en un any de República.

He predicat, sempre, sense repòs, aquests ideals d'Esquerra. Anant pel món he tocat de prop, he sentit, he palpat, he vist amb profund dolor els sofriments de les classes modestes, dels humils, dels treballadors. Nosaltres que volem guarir o de moment atenuar aquests dolors, no ho podem fer mentre no entrem en possessió de les facultats que ens

deixin les mans lliures. Sense aquestes facultats l'obrer seguiria esclau d'una altra classe i no podríem fer allò que estem decidits a realitzar.

Una de les preocupacions diàries i més profundes de l'obrer, la constitueix el pensament fixat en la vida i en l'esdevenidor dels seus fills. Què farà? ¿Quina educació li serà donada i com li serà donada? ¿Podrà anar a l'escola a rebre aquella cultura, aquell tresor espiritual que li permeti de saborejar les bel·leses de la vida i li permeti, a la vegada, constituir-se en amant defensor enèrgic dels seus drets? ¿O es veurà obligat a ignorar-ho tot, a ésser un ignorant de tot, i ésser com els homes d'aquells pobles que es deixen prendre les seves llibertats, sense protesta, pel sabre del primer dictador?

Ho he dit sempre, en cent oportunitats: la cultura és la base de tot. I ha d'ésser a l'abast de tots els infants, sense privilegis. L'Ajuntament ha demanat als pares que inscrivin els fills per anar a l'escola. Allí no hi valen les recomanacions. L'ingrés és per rigorós ordre d'inscripció. No es fan diferències. Si els infants que van a inscriure's són de pares castellans, hom els pregunta si volen rebre l'ensenyament en català o en castellà i quasi tots demanen que se'ls doni en català.

Una altra de les obres que cal emprendre amb urgència—no em cansaré de repetir-ho—és la creació i dotació de sanatoris i preventoris per a la gent humil.

Si defensem una Hisenda àmplia i folgada no és pas per a emprendre

obres de luxe i inútils, sinó per a complir amb l'imperatiu de la nostra consciència i procurar de tallar d'arrel les injustícies que es fan a la gent obrera.

L'actual pressupost de la Generalitat, pròrroga del de la vella Diputació, és molt migrat, i no ens ha permès de dur a la pràctica, en aquest primer any de República, aquelles millores que propugnem en el nostre programa.

Respecte l'Estatut de Catalunya, us he de dir, amics, que els nostres parlamentaris defensaran fins al darrer extrem totes les facultats incloses en el vot particular, que és l'Estatut adaptat als articles de la Constitució. Quan el sentiment i la conveniència col·lectiva d'un poble s'imposa sobre l'instint de conservació individual, aquest poble no ha de témer res; mai no podrà ésser sotmès.

Són moments aquests de gran responsabilitat. Us he de repetir, amics, que tinc una confiança plena en què ens seran reconegudes pel Parlament de la República les facultats incloses a l'Estatut.

Tinc prop de 73 anys. Però tinc l'ànima tan jove com el dia que vaig entrar al món. Les hores de les ambicions per a mi ja han passat. ¡L'ambició d'un càrrec és una cosa tan petita! No vull pas dir que l'home no ha de tenir ambició, una noble ambició. Tingueu ambició, vosaltres, joves, sobretot en aquests dies que s'apropen, aprovat l'Estatut, de construcció i de reconstrucció. Jo he arribat al punt més joiós que pot ar-

ribar l'home que estima la seva Pàtria. Defensaré les llibertats de Catalunya fins el darrer extrem.

Una vegada aprovat l'Estatut, començarem una altra tasca. Si vinguessin les llibertats de Catalunya, i jo no pogués defensar les aspiracions nobles i generoses, d'amor i de justícia, de dignificació i de major benestar de l'obrer, no seria President de la Generalitat.

Si em poso davant de certs extremismes és perquè crec que són equivocats. No rebutjo cap idea; quan aquesta idea és defensada amb noblesa, amb la mateixa noblesa cal discutir-la. Cal cercar la causa profunda d'aquests moviments extremistes, explicar-se el motiu d'aquestes posicions radicals.

Creiem molt en la potencialitat econòmica de Catalunya, per a satisfer les aspiracions de l'obrer. Catalans: ajudeu-nos a realitzar la nostra obra de justícia social.

Una ovació entusiasta, sincera, que fa retrunyir l'ampli local on s'estatja el Casal d'Esquerra «Estat Català», acull les darreres paraules de Francesc Macià. La multitud es disputa l'honor d'estrènyer la mà del noble cabdill. Les dones s'hi apropen i li donen a besar llurs fills, mentre sonen les notes solemnes i greus del nostre himne nacional «Els Segadors», que interpretades al piano per la senyoreta Brossa, es converteixen, tot seguit, en el cant unànim de tots els assistents a l'acte.

I d'aquesta manera solemne quedà inaugurat el nostre «Casal».

Inauguració de la Secció Femenina del Casal

El dia 14 del passat mes de juny tingué lloc l'acte d'inauguració de la Secció Femenina del Casal, amb un míting de propaganda feminista i de l'ideari de l'Esquerra Republicana de Catalunya. Amb tal motiu, l'espaiosa sala del nostre Casal es vegé atapeïda de públic, especialment de senyores i senyoretetes, demostració evident que les tasques que desenvolupa la nostra Secció atrauen d'una

manera entusiasta l'adhesió de les dones de Gràcia.

El primer de dirigir la paraula fou En M. Rio, que parlà en nom de les Joventuts d'Esquerra Estat Català, manifestant quines deuen ésser les aspiracions de la joventut de Catalunya en el moment present i en el futur, formant quadro compacte al costat de Francesc Macià a l'Esquerra Republicana de Catalunya.

Enric J. Ferrer, amb paraula clara i concisa, manifestà quina era la missió a complir pels homes de l'Esquerra en el Govern de la nova Catalunya en el que fa referència als assumptes econòmico-socials.

La senyora Núria Oromí de Castells féu una crida a les dones de cor abrandat d'unció patriòtica i d'amor a Catalunya per a què s'ajuntin al costat dels homes, pel respecte dels

seus drets civils que la República els ha concedit, i que no deixin portar-se pel corrent de les *dames* de les dretes, perquè aquestes només obren sota el punt de vista exclusivista, procurant fer prevaler el que, amb un gest de virilitat, el poble féu fonedís. Féu veure la necessitat que la dona surti del cercle de la seva llar a esplair el seu esperit amb la ufana del liberalisme, compenetrant-se amb els afers públics, car la dona, amb més autoritat que ningú, deu purificar l'ambient que la tasca hipòcrita del fanatisme religiós ha embrutit arreu.

La senyoreta Maria Teresa Gibert, acollida amb molts aplaudiments, fa ressaltar la diferència de les dones que assisteixen als actes celebrats per l'Esquerra, amb les cavernícoles de la creueta, el distintiu dels quals els serveix per amagar la mercaderia tarada que porten a dins el cor. Fa una crida a les dones de Gràcia perquè es sumin a la Secció Femenina del Casal i que totes juntes portin a cap l'ideal de la pau i de germanor

que és norma del nostre venerable cabdill Francesc Macià.

Roc Boronat manifestà que la generositat dels homes que varen portar la República ha estat tan poc respectada, que avui ja ens donem compte de l'herba dolenta que creïem morta o soterrada, per a què mai més no tornés a créixer, i mentre a Espanya hi hagin els Mauras, Royos i els Melquíades, Catalunya ha d'estar en peu, car són aquests els representants dels peculiars polítics enemics de Catalunya i de les llibertats dels pobles Ibèrics; són els veritables representants dels maleïts Borbons i dels Austries. Si els pobles d'enllà de l'Ebre volen seguir la trajectòria de les doctrines que defensen les desferres del passat, Catalunya sab bé prou quin és el seu camí.

Finalment, el president del nostre Casal, Dr. Battestini, amb un fogós parlament diu que els aplaudiments dels allí reunits els recollia per a ferne una toia simbòlica que dedicava a l'illustre cabdill Francesc Macià,

que en tot moment ha sabut interpretar el sentir i el pensar del poble català i especialment els humils, en els seus sofriments morals i materials, els quals tenen en Macià el més decidit defensor i protector, cosa que ho demostrarà quan tinguem el nostre Estatut.

Acaba resumint els parlaments dels altres oradors i fent una crida a les dones nacionalistes i d'esquerra per a què vinguin a ajudar a aquestes dones nostres que amb tant d'interès actuen en el districte VIIIè, l'ànima de les quals és (diu) la senyoreta Maria Donato (el públic a peu dret li dedica un entusiasta aplaudiment), que amb tenacitat i amb una abnegació poc comuna lluita d'una manera que l'honora a ella i a les altres companyes de Junta que amb ella comparteixen les tasques i l'activitat de la Secció Femenina del «Casal».

Amb unes paraules finals del nostre Vice-president, En Benet Mori, acaba l'acte en mig d'un general entusiasme.

Per Esquerrisme i per Catalanisme

per

Santiago Vivancos

Succeeix sovint que són criticades actituds polítiques adoptades amb noblesa i sostingudes amb dignitat, i es qualifiquen erròniament posicions, tàctiques patriòticament ben fonamentades en una ideologia d'ordre enlairat. I passa mantes vegades que els que les censuren solen veure-hi únicament finalitats d'ordre pràctic i personal, potser perquè la seva manera d'ésser els incapacita per a copsar la possibilitat d'actuar d'altra manera que la que ells estilen.

Tant se val. Ni valdria la pena de contestar els seus clams, si no ens interessés més precisar els conceptes i fonamentar els fets al davant d'una altra mena de censors, ja que

també sentim moltes vegades alguns extremistes que us qualifiquen poc benèvolament la vostra conducta, exposant l'excel·lència del seu maximalisme a la suposada petitesa del nostre objectiu tàctic immediat, gens incompatible amb el radicalisme ideològic, si no justificat amb motius d'eficàcia imminent o com apellació preparatòria, necessàriament precisa a una consecució més àmplia, profundament sentida.

Per això volem fer sentir la nostra veu: perquè no és cert que siguem conformistes, i perquè la nostra posició política és ben meditada, la creiem sòlida i la volem fer eficaç.

Si la nostra personalitat és modes-

ta, no està, però, orfa d'una intervenció política que ens defineixi. La nostra actitud patriòtica d'abans, de durant i després de la dictadura, respon de la nostra manera d'ésser, amb fets més eloqüents que les paraules.

Som catalanistes i lluitarem com hem lluitat sempre per la llibertat nacional de Catalunya i conceptuem que la nostra adopció de les solucions actualment possibles, no hipoteca la realització futura d'una àmplia concepció ideològica.

Som catalanistes perquè sabem que els drets dels pobles són imprescindibles i volem el respecte i la submissió a la voluntat popular lliurement manifestada.

Som esquerrans i somniem amb una societat perfecta on el fracàs dels procediments conservadors sigui substituït per l'imperi del treball i de la justícia.

Som esquerrans perquè volem solucions radicals i concretes per als

problemes econòmics i socials que el progrés planteja.

Però les tasques constructives exigeixen un temps i una preparació. Cal fer forts fonaments abans de bastir l'edifici. I la realitat imposa uns procediments factibles i una tàctica possible. I l'organització i la disciplina política són indispensables a tota activitat ordenada i metòdica; i una direcció assenyada, un cabdillatge honorable, són necessaris per una actuació responsable.

I perquè som catalanistes i perquè som esquerristes tenim fe en un home símbol i en una organització forta, que són garantia de les conse-

cucions patriòtiques i dels avenços socials que nosaltres creiem d'urgent solució. I perquè entenem que en aquest moment històric, decidim per Catalunya i punt de partida de transformacions socials llarg temps esperades, cap home patriòtic i d'ideologia avançada, pot negar la col·laboració desinteressada i eficient a l'esforç que la nostra organització política representa i a l'intent que el venerable Avi simbolitza i porta a la pràctica.

Ni seria ètic ni patriòtic mantenir cledes d'ideologia imprecisa propícies al confusionisme i donades a dubtes i vacil·lacions que solament

encobreixen una tendència estàtica renyida amb els avenços i solucions socials que el progrés imposa.

Per això som de l'Esquerra Republicana de Catalunya.

Per això som i volem ésser soldats de Macià. Per això hem fet el què hem fet, el què fem i el què farem.

Perquè volem l'imperi de la llibertat.

Perquè volem el triomf de Catalunya.

Perquè volem la justícia social.

Ja saben, doncs, els que ens critiquen, perquè som allí on som i perquè anem allí on anem: per esquerrisme i per catalanisme.

Homenatge a Martí i Julià

El nostre «Casal» s'associà, amb tot l'entusiasme, a l'homenatge que amb motiu de l'aniversari de la seva mort tributaren els patriotes catalans al gran difunt.

Amb aquest objecte, una nodrida representació dels nostres socis acudí el diumenge, dia 19, al Fossar Vell per tal de portar una corona de flors a la tomba del gran patrici.

Demés, el Butlletí del «Casal» vol associar-se, també, a aquest homenatge i ha entès que la manera més viva de fer-ho era reproduir un article de Martí i Julià, que tot i el llarg temps transcorregut d'ençà que fou publicat a l'antiga Tralla (1907), conserva tota la valor i tot el foc que tenia el dia que va ésser escrit. nostres són les toçaderies dels auto-

LA VERA ESQUERRA

L'home, com més perfecte, més amorós és més i més la seva sensibilitat moral se sent del dolor d'altri. El dolor humà: veus-aquí l'orientació definitiva de les accions socials modernes. Els principis polítics abstractes, ideològics, els programes revolucionaris, els sectarismes, satisfan l'ambició dels professionals; el dolor dels homes, les tribulacions de la gentada, però, no reben conhort, i menys remei decidim.

Tot allò que no sigui acció d'ajuntament, per alliterar la vida de la tribulació dels dolors socials, no és veritable progrés. No pot nomenar-se defensor de l'acció social, o política, qui s'oblida dels homes germans nostres que pateixen. El doctrinarisme és sempre antihumà: si no és encobridor de la farsa, és expressió de repulsiva vanitat o d'urc delirant. Pri-

mer que les pretensioses afirmacions d'ordre especulatiu, de durada efímera sempre, són les punyides intenses dels que sofreixen, desesperadament persistents i a tota hora a bastament actives. Ara, en els temps nostres, tot s'ho enduu l'humanisme.

Que ningú no pateixi per causa social! Aqueixa sí, que és una aspiració verament transformadora i alliberadora, molt més, moltíssim més, que no pas totes les minces afirmacions imaginatives dels intel·lectualistes! Un bon cor no s'erra mai: un cervell mancat d'humanisme no determina cap bé positiu en els homes. No faltarà qui comentarà aqueixa afirmació amb una rialleta despectiva. No l'envejo: el planyo. Es ben trist no sentir-se del dolor d'altri, i considerar que abans que les tribulacions de causa social dels germans

filix definidors i les conveniències dels satisfets.

Que els que sofreixen trobin conhort, i que el dolor per causes socials no atribuli als homes: el ver Nacionalisme català l'ha seguida sempre, aqueixa orientació, i ha estat defensada, propagada i acordada.

Aquesta és la vera esquerra: l'esquerra del cor, que el cor hi és, a l'esquerra.

SECCIÓ FEMENINA

Amb el fi de procurar la major relació entre les companyes de la Secció Femenina (i en aquest cas interessa a totes les sòcies del «Casal»), el primer dimecres de cada mes, a les deu de la nit, se celebraran converses que serviran d'enllaç entre totes les associades, i en les quals no solament es farà canvi d'impressions, sinó que podran portar-s'hi suggerències, idees, etc., que la Junta recullirà per a llur estudi.

Esperem que aquesta idea serà ben acollida.

Tot poble sotmés a un altre poble i que parli una llengua diferent de la que parla el poble opressor, pot reivindicar, en nom dels drets humans i àdhuc dels seus propis interessos, la seva llibertat.

A les nostres dones

al Grup Femení del Casal d'Esquerra Estat Català de Gràcia

*De la nostra Pàtria sou una avançada,
oh, dones honestes del Grup Femení!
Vosaltres porteu dins el blau de mirada
l'essència més pura del nostre destí.*

*Sobre el vostre pit no hi ha creus de mentida,
ni emblemes que ens parlin de coses que han mort;
sols porteu l'estrella, l'emblema més viva,
i les quatre barres gravades al cor.*

*Vosaltres sou mares, promeses, esposes,
sou nervi i sou vida d'aquest bell Casal;
però, per sobre de totes les coses,
sou de Catalunya la dona ideal.*

*Com far que illumina nostra ruta incerta,
vostre amor ens guia i senyala el camí;
camí que ha de dur-nos la victòria certa,
oh, dones patriotes del Grup Femení!*

*¡Ah, si vinguessin jorns per la nostra terra,
que en perill possessin nostra integritat;
dones catalanes del Casal d'Esquerra,
daríeu la vida per sa llibertat!...*

*Endavant! Endavant! Que la ruta és llarga
i sembrada d'espines. Mes no desmaieu!
Si algú de nosaltres se li fes amarga,
amb els vostres besos li endolcireu.*

*I quan Catalunya ja sigui ben lliure
i la falç bronzenta ho hagi segat tot;
llavors, oh, dona, la del dolç somriure!,
el que ara deserti li diràs que és bort.*

*Que és bort i és indigne de la nostra taula,
i que nostre pa no el partim amb masells;
i pels fills traïdors sols hi ha una paraula:
que a la nostra Pàtria no hi ha lloc per ells.*

*Després... quan els anys us blanquegin la testa,
i estigui la Pàtria fora de perills;
a tots els néts vostres contareu la gesta
que per Catalunya feren els seus fills.*

*Dones catalanes, del somriure al llavi!
Dones patriotes del Grup Femení!
Després de la Pàtria, que sigui per l'Avi
l'última alenada abans de morir...*

R. MASSIP I TARRAGO

Esports i festes

TEATRE

El dissabte, dia 16 del corrent, a les deu de la vetlla, tindrà lloc la inauguració de les vetllades teatrals organitzades per la Comissió Esports i Festes del Casal, al Teatre Círcol l'Artesà, Travessia de Sant Antoni, 12 al 18, posant-se en escena el divertidíssim sàinet de caire barceloní «Un milionari del Putxet».

Per localitats, dirigir-vos a la Secretaria del Casal, tots els dies, de set a nou i de deu a dotze de la vetlla, i el dia de la funció a la guixeta del Teatre.

Compreu cada dissabte «LA CAMPANA DE GRACIA».

FUTBOL

Inaugurant oficialment els dies 24 i 25 de Juliol el Centre d'Esports de Gràcia el seu camp de joc, el Casal d'Esquerra Estat Català de Gràcia ha sel·leccionat un equip a base de les Juventuts d'Estat Català del Districte VIII que lluitarà amb un altre de l'esmentat Centre d'Esports.

Subscriviu-vos a «LA CAMPANA DE GRACIA».

BANYS

La Comissió d'Esports, per a el dia 17 farà la inagural de la seva tenda, començant la temporada de banys a la platja de Badalona.

Lloc de reunió al nostre estatge a les 6 del matí.

Per a detalls als vocals R. Campo i P. Font.

La Comissió convida als socis i llurs familiars.

Compreu segells d'Estat Català.

PRODUCTES ALIMENTOSOS DE RÈGIM
ESTÓMAC - INTESTINS - DIABETIS, Ect.

Aliments per a Vegetarians i Naturistes

CASA SORRIBAS

DEMANIS CATÀLEG

SALMERON, 222
Telèfon 78908

BARCELONA

LLÙRIA, 62
Telèfon 13728

Senyora...

Una perfecta confecció
l'obtindrà cosint amb

Sedalfort

...de venda
en bobines de 500 i 200 yds.

Tallers Gràfics

ARMENGOL & C.^{IA}

VERDI, 98

TEL. 78861

LA CENTRAL

ABANS CASA SALAT

Casa especialitzada
en olis d'oliva i savons
de totes menes

ANTONI GIBERT

SERVEI A DOMICILI

Cereals, Conserves,
Xocolates, Café, Sucre

BAIX DE S. PERE, 42

TEL. 25027

Blank S'Cream

Crema per a broncejar el cutis

DE VENDA EN TOTES
LES PERFUMERIES I
CENTRES d'ESPECIFICS

Laboratoris UDA

BARCELONA

Llegiu

LA GUERRA DELS SANTS

de Josep M.ª Francés

Del mateix autor:

LA ROSSA DEL MAL PEL

"LAS GANGAS"

SEDES, LLANES, COTONS

Retalls a pès

VOLTAIRE, 9 i 11

PUIGMARTÍ, 1

PROVEU LES EXQUISIDES GASSOSES

IDEAL

Fàbrica de aigües carbòniques

LA IDEAL

IGUALTAT, 273

BARCELONA